

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 5446/2018
07.08.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бисерке Живановић, председника већа, Споменке Зарић и Зоране Делибашић, чланова већа, у парници тужилаца АА из ..., у своје име и за рачун тужиоца ББ из ..., ВВ из ..., ГГ из ... и ДД из ..., које све заступа пуномоћник Раде Митровић, адвокат из ..., против туженог ЂЂ из ..., чији је пуномоћник Зоран Јовић, адвокат из ..., ради својине, утврђења и редукције уговора о доживотном издржавању, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 3132/17 од 20.09.2017. године, на седници одржаној 07.08.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 3132/17 од 20.09.2017. године.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж 3132/17 од 20.09.2017. године укинута је пресуда Основног суда у Лесковцу, Судске јединице у Власотинцу П 650/16 од 20.12.2016. године и пресуђено тако што је делимично усвојен тужбени захтев тужилаца и утврђено да $\frac{1}{2}$ идеална од кп.бр. ... укупне површине 123 м², од чега под кућом 22 м² и под двориштем 101 м², као и куће која се налази на овој парцели у површини од 22 м², а све уписано у ЛН број ... КО ... град, представља заоставштину покојне ЕЕ, бивше из ..., а по основу стицања у браку са њеним супругом сада покојним ЖЖ, бившим из ..., као и да су тужиоци АА, као сестра и ББ као брат покојне ЕЕ власници са уделима од по $\frac{1}{6}$ идеалне, а тужиоци ВВ и ГГ, као сестрићи покојне ЕЕ са уделима од по $\frac{1}{12}$ на наведеној имовини, по основу наслеђа иза њене смрти као наследници другог наследног реда, док је одбијен као неоснован део тужбеног захтева у којим је тражено да се изврши редукција уговора о доживотном издржавању РЗ 77/09 од 30.11.2009. године, закљученог између сада пок. ЖЖ, у својству примаоца издржавања и туженог ЂЂ, у својству даваоца издржавања, за наведени аликвотни део од $\frac{1}{2}$ идеалне од кп.бр. ... укупне површине 123 м² од чега је под кућом 22 м² и под двориштем 101 м², као и куће која се налази на овој парцели у површини од 22 м², а све уписано у ЛН.бр. ... КО ...град. Одлучено је да свака странка сноси своје трошкове.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 3. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 и 55/14), Врховни касациони суд је нашао да је ревизија туженог неоснована.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на које овај суд пази по службеној дужности, а нема ни других битних повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП учињених пред другостепеним судом на које се у ревизији неосновано указује. Супротно наводима ревизије другостепени суд није учинио битну повреду одредба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези члана 8. ЗПП, јер је на основу савесне и брижљиве оцене свих доказа након одржане расправе правилно утврдио чињенично стање на које је применио материјално право, док ревидент није пружио релевантне доказе који би указивали на битну повреду одредаба парничног поступка која би била основ за усвајање ревизије.

Према утврђеном чињеничном стању правни претходници странака сада покојни ЖЖ и ЕЕ су били браку у којем нису имали деце. Живели су у селу ... ЖЖ се бавио сезонским грађевинским радовима, а ЕЕ је била домаћица која се старала о кући и домаћинству, чувала краве, гајила поврће за њихове потребе. За време заједнице они су купили спорну непокретност у ..., при чему је уговор о купопродаји у својству купца закључио ЖЖ и уписао се као власник код СКН ... ЖЖ је 06.03.2007. године сачинио завештање којим је целокупну своју имовину оставио својој супрузи ЕЕ, а 16.03.2007. године сачинио је и уговор о доживотном издржавању оверен пред Општинским судом у Власотинцу РЗ 58/07 од 16.03.2007. године, којим је као прималац издржавања, супрузи ЕЕ, као даваоцу издржавања оставио након своје смрти у својину спорну кућу са окућницом. ЖЖ је током 2008. године доживео блажи шлог десне стране од чега су као последице остали десна-страна слабост тела са укоченим мишићима и оболевање срца због оштећења крвних судова у виду прескакања. Његова супруга ЕЕ је умрла у току 2009. године, а ЖЖ је после њене смрти закључио уговор о доживотном издржавању у својству примаоца издржавања, са овде туженим ЂЂ и то 30.11.2009. године којим је спорну имовину оставио, после своје смрти, туженом као даваоцу издржавања. ЖЖ је умро неколико месеци касније, 26.07.2010. године, а његова заоставштина расправљена је решењем О 3397/10 од 02.02.2011. године тако што је поступак обустављен за имовину обухваћену у уговору о доживотном издржавању, а преостала имовина расподељена је наследницима другог наследног реда.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је тужбени захтев усвојио у целости. Међутим, другостепени суд је укинуо првостепену пресуду и делимично усвојио тужбени захтев за утврђење дела заоставштине пок. ЕЕ, закључујући да су ЖЖ и ЕЕ као супружници заједно стицали и радили, односно да је спорна имовина стечена заједничка имовина супружника, те да су странке сувласници на заједничкој стеченој непокретној имовини на уделима од по $\frac{1}{2}$ сходо члану 180. став 2. Породичног закона. Како је одредбом члана 194. став 2. Закона о наслеђивању предвиђено да прималац издржавања уговором може обухватити само ствари или права постојећа у тренутку закључења уговора, те како је утврђено да $\frac{1}{2}$ непокретности

која је предмет уговора о доживотном издржавању представља својину сада пок. ЕЕ по основу стицања у браку, сада покојни ЖЖ није могао располагати и овим њеним делом непокретности, већ је могао располагати само својим уделом у заједничкој имовини који је одредив. Из наведеног произилази и правни интерес тужилаца да утврде своје право својине по основу наслеђа на спорној имовини у уделима наведеним изреком пресуде, а на основу члана 11. Закона о наслеђивању. Међутим, другостепени суд је правилно нашао и да је тужбени захтев у делу којим се тражи редукција уговора о доживотном издржавању за утврђени аликвотни део од $\frac{1}{2}$ неоснован имајући у виду правну природу уговора о доживотном издржавању која је двострано теретна, а не добротина, те како се у конкретном случају не ради о поклону већ о отуђењу имовине уз накнаду за доживотно издржавање, то тужиоци неосновано захтевају његову редукцију, јер се редукција може извршити само код уговора о поклону. Независно од овога, тужиоци и нису изјавили ревизију на одбијајући део свог тужбеног захтева, а тужени нема правни интерес да побија пресуду у овом делу.

Одредбом члана 171. став 1. Породичног закона прописано је да имовина коју су супружници стекли радом у току трајања заједнице живота у браку, представља њихову заједничку имовину. Одредбом члана 194. став 2. Закона о наслеђивању, прописано је да прималац издржавања уговором о доживотном издржавању може обухватити само ствари или права постојећа у тренутку закључења уговора.

Врховни касациони суд налази да су неосновани наводи ревизије о погрешној примени материјалног права од стране другостепеног суда.

По оцени Врховног касационог суда правилан је закључак другостепеног суда да спорна имовина која је обухваћена уговором о доживотном издржавању представља заједничку имовину брачних другова сада покојних ЖЖ и ЕЕ, која је стечена заједничким радом у браку, те да покојни ЖЖ, није могао располагати уговором о доживотном издржавању од 30.11.2009. године са целокупном имовином већ само са својим идеалним делом. Због чега, супротно ревизијским наводима, тужиоци основано потражују утврђење права својине на $\frac{1}{2}$ идеалног дела спорних непокретности јер представљају заоставштину пок. ЕЕ, те су и по становишту овог суда правилно утврђени посебни удели тужилаца и правилно утврђено да с обзиром на све околности удео покојног ЖЖ није већи од половине. Супротно наводима ревизије, једном повучена тужба може се поново поднети те странци, односно овде тужиоцима није ускраћено право на судску заштиту како то неосновано тврди тужени, нити је дошло до преклузије, а за супротне тврдње тужени није пружио доказе. Околности на које се у ревизији позива тужени у виду приложених копија решења Основног суда у Власотинцу О 535/09 од 10.12.2009. године и записника Општинског суда у Апатину Р 198/09 од 16.12.2009. године, не указују на битну повреду поступка на коју се тужени позива и садржински нису од утицаја на другачије пресуђење у овој правној ствари, јер је уговор о доживотном издржавању закључен 30.11.2009. године, а приложено представља касније радње у оставинском поступку који је претходио поступку утврђења удела у заједничкој имовини, који је окончан доношењем другостепене пресуде у овој правној ствари. Сходно наведеном, неосновани су ревизијски наводи о погрешној примени материјалног права.

На основу члана 414. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа - судија
Бисерка Живановић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић